

Činjenice o...

PEG

POTKOŽNA ENDOSKOPSKA GASTROSTOMIJA

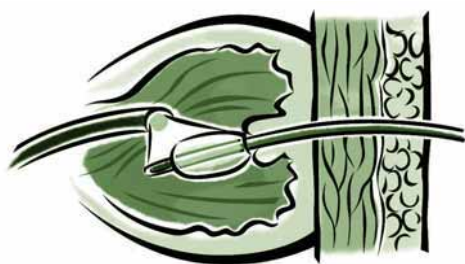
Information about PEGs

Vaš liječnik, medicinska sestra ili drugi zdravstveni radnik (nutricionist, logoped) predlažu Vam razmotriti postavljanje PEG.

Najčešći razlog za postavljanje PEG jest dodatak Vašoj trenutačnoj ishrani onda kada niste u stanju uzimati dovoljnu količinu hrane preko usta. To je jednostavan i siguran način primanja hrane, tekućina ili lijekova za pacijente koji nisu u stanju dovoljno pojesti ili sigurno gutati.

Što je PEG?

PEG je kratica za potkožnu (pod kožu) endoskopsku (putem endoskopa) gastrostomiju (kroz stomak). To je osobito načinjeni otvor na želucu koji omogućuje postavljanje cjevčice za hranjenje kroz zid abdomena izravno u želudac.

Posebne teme za razmatranje

Odluka da počnete koristiti PEG cjevčicu obično nije laka, osobito ako se ona donosi u ime druge osobe. Ključno pitanje na koje ćete željeti odgovoriti jest „Da li će se kvaliteta života poboljšati uz ishranu preko PEG?“ Otvoreni razgovor s članovima obitelji, osobljem koje neguje pacijenta i medicinskim osobljem, kao i sa svećenim licima, često može biti od pomoći.

Uzimanje aspirina i drugih lijekova protiv upalnih procesa (uključujući i tablete protiv artritisa) treba prekinuti 5-7 dana prije obavljanja ovog postupka, jer ovi lijekovi povećavaju rizik od krvarenja.

Ukoliko imate dijabetes, oboljenje srčanog zaliska, ugrađeni pejsmejker ili uzimate tablete za razrjeđivanje krvi (npr. „varfarin“), važno je da o tome unaprijed izvijestite Vašeg liječnika. Također trebate izvijestiti Vašeg liječnika i ako ste alergični na bilo koje antibiotike.

Kako se postavlja PEG cjevčica?

Potrebno je da gladujete (ne jedete) 6 sati prije obavljanja postupka. Može Vam biti dopušteno piti bistre tečnosti (vodu, bezalkoholna pića, pića za sportaše i sl.) do 2 sata prije obavljanja postupka. Vaš liječnik će Vas posavjetovati o tome.

Daće Vam se sredstvo za umirenje putem injekcije kako biste se prijatnije osjećali, a u Vaše grlo će se naprskati lokalni anestetik. Za djecu može biti neophodna opća anestezija. Štitnik za usta će se postaviti između zuba kako bi se zaštitili Vaši zubi i endoskop. Davat će Vam se kisik, a Vaši vitalni znaci će se pažljivo pratiti. Antibiotici se često daju kako bi se umanjio rizik od infekcije.

Kroz Vaša usta sve do želuca provući će se endoskop (fleksibilna cjevčica od optičkih vlakana s kamerom na vrhu) kako bi se odabralo pogodno mjesto za smještanje PEG cjevčice. U kožu zida abdomena ubrizgat će se lokalni anestetik i zatim na njoj napraviti mali rez. Taj rez se obično pravi ispod rebra i malo lijevo od središnje linije gornjeg abdomena. Potom se unutar želuca postavlja PEG cjevčica koja će izaći iz tijela kroz načinjeni otvor. Položaj cjevčice u želucu će se nakon njenoga postavljanja provjeriti endoskopom. Cijeli postupak obično traje 20-30 minuta.

Što se događa nakon postupka?

Svi pacijenti se nekoliko sati oporavljaju od sredstva za umirenje ili anestezije u bolničkom dijelu za oporavak. Neki

**TO JE JEDNOSTAVAN
i siguran način primanja hrane
kada postoje problemi s
gutanjem ili hranjenjem.**

pacijenti mogu ostanu u bolnici još jednu ili nekoliko noći nakon postupka da bi se oporavili i započeli režim ishrane. Ukoliko budete otpušteni istog dana, NE smijete voziti automobil, dvotočkaš, niti putovati bez pratnje, rukovati mašinom ili potpisivati pravna dokumenta na dan kada Vam je obavljen ovaj postupak. Također se savjetuje da Vas neko od Vaših prijatelja ili rođaka otprati kući i ostane s Vama preko noći.

Da li ću imati bolove?

Vaše grlo će biti pomalo bolno nekoliko dana nakon postupka. Otvor na Vašem abdomenu kroz koji je postavljena cjevčica može Vas boljeti do tjedan dana. Obični oralni analgetici, kao što su paracetamol, tramadol ili kodein najčešće su dovoljni za olakšanje bola.

Započinjanje ishrane preko PEG

Bistre tečnosti, obično voda, davat će se

kroz PEG cjevčicu za početak u periodu 6-24 sata nakon njenog postavljanja. Kada tijelo ovo dobro podnese, tada se kroz cjevčicu mogu davati i hrana i lijekovi. Vaš nutricionist će Vas posavjetovati o vrsti i količini hrane, a kompletne naputke za hranjenje i prikaz tehnike hranjenja dobit ćete prije otpusta iz bolnice. Tečni hranljivi suplementi se mogu davati neprekidno preko pumpe ili povremeno putem velikog šprica ili flašice. Pumpe za hranjenje se obično mogu nabaviti u Vašoj lokalnoj bolnici ili u apoteci.

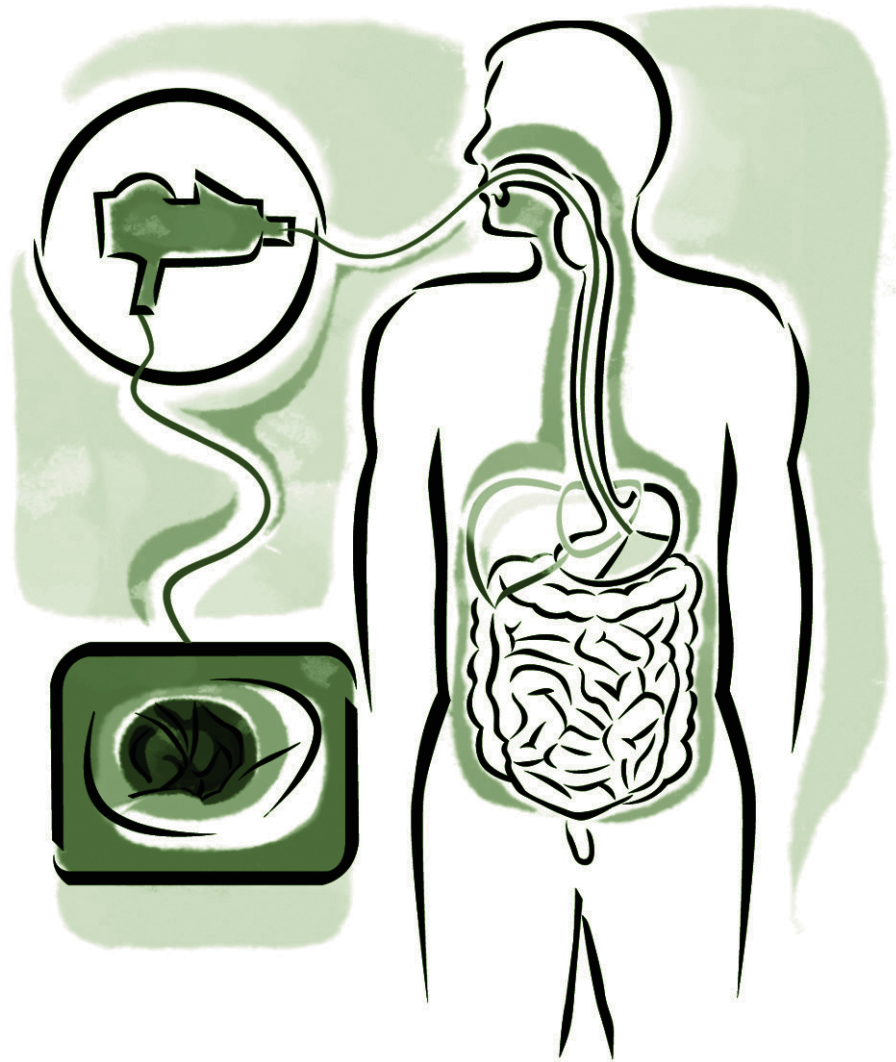
Zavisno od Vašeg stanja, Vi ćete obično moći nastaviti jesti i piti na usta pored korištenja PEG za dodatak hranljivih tvari prema Vašim potrebama. Međutim, kod nekih ljudi kod kojih nije sigurno nastaviti s ishranom preko usta, PEG cjevčica će se koristiti za kompletnu ishranu. Putem PEG cjevčice mogu se davati i lijekovi, ali je tom prilikom potrebna osobita pozornost, jer se neki lijekovi mogu zaglaviti u cjevčici. Vaš farmaceut Vas može posavjetovati.

Postoje li neki rizici?

Postavljanje PEG cjevčice je siguran postupak, ali katkada može doći do komplikacija. Postoji veći rizik od komplikacija ukoliko ste pothranjeni. Može biti mudro postaviti PEG cjevčicu prije nego što se previše izgubi na težini ili razmotriti period korištenja nazogastričke cjevčice za hranjenje prije postavljanja PEG.

Manje komplikacije se događaju kod 1 od 10 ljudi. Većina ljudi iskusi vlaženje oko rane, formiranje granulacijskog tkiva (poznatog i kao „tašto tkivo“) ili infekciju rane. Manje česte pojave su curenje oko cjevčice, pojačano povraćanje, krvarenje iz rane ili slučajno izmještanje cjevčice. Ozbiljne komplikacije su rijetke. Smrt je izuzetno rijetka mogućnost povezana sa svakom endoskopskom intervencijom.

Hranjenje putem PEG obično osigurava veliku hranljivu korist, iako se mora obratiti pozornost prilikom hranjenja kako bi se spriječio refluks hrane u pluća i uzrokovanje infekcija pluća. Hrana se mora pravilno skladištiti kako bi se spriječila njena kontaminacija bakterijama.

Koju njegu je potrebno primijeniti na mjestu postavljanja PEG nakon postupka?

Kupanje blagim sapunom se može započeti 24 sata nakon postavljanja PEG cjevčice. Posušite oko mjesta na kojem se nalazi PEG cjevčica i ispod ležišta/T-prečke nakon kupanja. Održavajte to mjesto čistim i suhim. PEG cjevčica treba udobno ležati uz kožu i ne uvlačiti se duboko u tijelo. Okrenite cjevčicu za pun krug svakog dana.

Koliko dugo traje cjevčica?

Silikonske cjevčice mogu trajati i do godinu dana, ali ih na kraju treba zamijeniti. Cjevčice se mogu zapušiti ostacima hrane ili lijekovima i treba ih pravilno ispirati nakon svake uporabe. Silikon se na kraju također istroši, postane krutim i može se rascijepiti. Ponekad cjevčica može slučajno ispasti. Ukoliko se to dogodi, važno je da postavite drugu cjevčicu što je moguće prije kako bi se spriječilo zatvaranje otvora. Može se koristiti privremena cjevčica ukoliko se naročita PEG cjevčica ne može pribaviti. Za

sve naknadne kontrole ili probleme u vezi s PEG trebate se obratiti odjeljenju za endoskopiju na kojem je cjevčica postavljena. Također postoji i Gastrostomy Support Society (GISS) koje možete pozvati na broj 03 9843 2000 i posjetiti njihovu prezentaciju na www.giss.org.au.

Cjevčica se može zamijeniti drugom cjevčicom ili plitkom napravom (koja se još naziva i „gumb“). To je obično jednostavan proces, ali nekada zahtijeva još jedan endoskopski postupak. „Gumbice“ osobito želi većina djece, jer ih je lako sakriti ispod odjeće, teže ih je izvući i s njima se može sigurno plivati. Kada dođe vrijeme da se Vaša cjevčica zamijeni, o tome možete porazgovarati s Vašim liječnikom.

Pacijenti se mogu hraniti preko PEG bez vremenskoga ograničenja. Međutim, ukoliko cjevčica više nije potrebna, ona se može jednostavno izvaditi, a izlazni otvor će ubrzo zarasti. Međutim, ponekad je potrebna mala kirurška intervencija kako bi se zašio otvor nakon što se cjevčica izvadi.

Ovu informativnu knjižicu osmislio je Digestive Health Foundation kao pomoć ljudima kojima je potrebna PEG cjevčica i onima koji žele saznati više o tome. Nije predviđeno da ona zamijeni osobni savjet liječnika.

Digestive Health Foundation (DHF) je obrazovno tijelo posvećeno promicanju boljeg zdravlja za sve Australijance promicanjem obrazovanja i zdravstvenih programa koji se tiču probavnog trakta.

DHF je obrazovni ogranak Gastroenterological Society of Australia, profesionalnog tijela koje čine specijalisti za gastrointestinalna oboljenja i oboljenja jetre u Australiji. Članovi društva su liječnici, kirurzi, naučnici i drugi specijalizirani zdravstveni radnici koji rade u oblasti GI poremećaja.

Od svog osnivanja 1990. godine, DHF je bio uključen u razvoj programa za podizanje svijesti i razumijevanja javnosti u svezi s oboljenjima probavnog trakta.

Istraživanja i obrazovanje u svezi s gastrointestinalnim oboljenjima od suštinskog su značaja za ograničenje efekata ovih poremećaja kod svih Australijanaca.

Daljnje informacije o širokom dijapazonu gastrointestinalnih oboljenja možete pronaći na našoj web lokaciji.

Digestive Health
Foundation
C/O-GESA
145 Macquarie Street
SYDNEY NSW 2000
Australia

Telefon (02) 9256 5454
Faks (02) 9241 4586
dhf@gesa.org.au
<http://www.gesa.org.au>

Ova brošura se promiče kao javna usluga Digestive Health Foundation. Ova brošura ne može biti potpuno sveobuhvatna i namijenjena je biti samo vodič. Ovdje iznijete informacije su postojeće informacije u vrijeme izdavanja, ali se to može promijeniti u budućnosti.

Ukoliko imate još pitanja, obratite se Vašem liječniku.

© Copyright.
Digestive Health Foundation,
ažurirano srpnja 2007.